

ZAKON O POREZU NA DODATU VRIJEDNOST¹⁾

- Prečišćen tekst -

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

- (1) Ovim zakonom se uređuje sistem i uvodi obaveza plaćanja poreza na dodatu vrijednost u Republici Crnoj Gori.
- (2) Porez na dodatu vrijednost (u daljem tekstu: PDV), kao opšti porez na potrošnju, obračunava se i plaća u svim fazama prometa oporezivih proizvoda, odnosno oporezivih usluga, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 2

Prihodi od PDV pripadaju budžetu Republike Crne Gore.

II PREDMET OPOREZIVANJA

Član 3

Predmet oporezivanja PDV je:

- 1) promet proizvoda i promet usluga koje poreski obveznik u okviru obavljanja svoje djelatnosti vrši uz naknadu;
- 2) uvoz proizvoda u Republiku Crnu Goru (u daljem tekstu: Crna Gora).

promet proizvoda

Član 4

- (1) Promet proizvoda predstavlja prenos prava raspolaganja pokretnim, odnosno nepokretnim stvarima, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

---

¹⁾ "Sl. list RCG" broj 65/01, 12/02 (ispravke), 38/02, 72/02, 21/03 i 76/05

(2) Prometom proizvoda, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se i:

- 1) promet proizvoda obavljen uz naknadu na osnovu propisa državnog organa, odnosno organa lokalne samouprave;
- 2) prodaja proizvoda po ugovoru na osnovu kojeg se prilikom kupovine, odnosno prodaje tih proizvoda plaća provizija;
- 3) prodaja proizvoda na osnovu ugovora o zakupu proizvoda na određeno vrijeme, odnosno na osnovu kupoprodajnog ugovora sa odloženim plaćanjem kojim se određuje da se (u redovnim okolnostima i redovnom protoku događaja) prenos svojine vrši najkasnije prilikom plaćanja (isplate) zadnje rate;
- 4) prodaja novoizgrađenih objekata i prenos stvarnih prava i udjela na nepokretnostima koji imaocu (vlasniku) daju svojinsko pravo, odnosno pravo posjeda (državine) na nepokretnosti ili dijelu nepokretnosti;
- 5) raspolaganje poslovnim sredstvima poreskog obveznika od strane drugog lica, uključujući likvidacionog i stečajnog upravnika i staraoca (tutora);
- 6) promet električne energije, plina i energije za zagrijavanje, zamrzavanje i hlađenje;
- 7) upotreba proizvoda poreskog obveznika u neposlovne svrhe;
- 8) razmjena proizvoda.

(3) Prometom proizvoda iz stava 2 tačke 1) ovog člana smatra se:

- 1) sticanje svojinskog prava na proizvode od strane ili za račun države ili lokalne samouprave, na osnovu zakona i
- 2) oduzimanje svojinskog prava na proizvode od nekog lica na osnovu zakona.

(4) Prometom proizvoda, u smislu ovog člana, ne smatra se promet zemljišta (poljoprivrednog, građevinskog, izgrađenog i neizgrađenog) **i promet upotrebljivanih putničkih automobila, motocikala i plovnih objekata, za koje poreski obveznik pri nabavci nije imao pravo na odbitak ulaznog PDV.**

upotreba proizvoda u neposlovne svrhe

Član 5

(1) Ako poreski obveznik koristi proizvode koji su dio njegovih poslovnih sredstava i upotrijebi ih za lične potrebe ili za potrebe svojih zaposlenih, otuđi ih bez naknade ili uz naknadu manju od one koja bi se ostvarila na tržištu, odnosno iskoristi u svrhe koje nijesu u funkciji obavljanja njegove djelatnosti,

takva upotreba, odnosno otuđenje, smatra se prometom proizvoda izvršenim uz naknadu.

- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, ne smatra se prometom proizvoda izvršenim uz naknadu:
- 1) besplatno davanje poslovnih uzoraka u razumnim (realnim) količinama kupcima ili budućim kupcima, ako ih ne daju na prodaju, odnosno ukoliko su u takvom obliku da ih nije moguće prodavati;
  - 2) davanje poklona manjih vrijednosti u okviru obavljanja djelatnosti poreskog obveznika, ako se daju povremeno i ne daju istim licima.
- (3) **Ministarstvo finansija**, svojim propisom, određuje šta se smatra poklonom manje vrijednosti iz stava 2 tačke 2) ovog člana.

upotreba proizvoda sopstvene proizvodnje, promjena namjene i zadržavanje proizvoda nakon prestanka obavljanja djelatnosti

Član 6

Prometom proizvoda obavljenim uz naknadu, smatra se i:

- 1) uzimanje (korišćenje) proizvoda koje poreski obveznik proizvede, izgradi, preradi, pribavi, odnosno uveze u okviru obavljanja svoje poslovne aktivnosti;
- 2) upotreba proizvoda za koje je u cjelini ili djelimično odbijen ulazni PDV koje poreski obveznik upotrijebi u svrhe za koje je ovim zakonom propisano oslobodjene od plaćanja PDV;
- 3) zadržavanje proizvoda za koje je u cjelosti ili djelimično odbijen ulazni PDV nakon prestanka obavljanja djelatnosti, odnosno po prestanku registracije.

promet imovine

Član 7

- (1) Prometom proizvoda, u smislu člana 4 ovog zakona, ne smatra se prenos cjelokupne imovine ili dijela imovine sa ili bez naknade ili kao ulog, ukoliko sticatelj imovine koji je poreski obveznik ili je izvršenjem prenosa postao poreski obveznik nastavi da obavlja istu djelatnost. U tom slučaju smatra se da sticatelj imovine stupa na mjesto njenog prenosioca.

(2) Sticatelj imovine iz stava 1 ovog člana, dužan je da za stečene nepokretnosti izvrši ispravku ulaznog PDV, na način utvrđen članom 39 ovog zakona.

promet usluga

Član 8

(1) Promet usluga predstavlja obavljanje, napuštanje, odnosno dopuštanje svake radnje u okviru obavljanja djelatnosti, a koje ne predstavljaju promet proizvoda u smislu čl. 4, 5 i 6 ovog zakona.

(2) Prometom usluga smatra se i:

- 1) prenos, ustupanje i korišćenje autorskih prava, патената, licenci, zaštitnih znakova i drugih imovinskih prava (u daljem tekstu: imovinska prava);
- 2) promet usluga na osnovu propisa državnog organa, odnosno organa lokalne samouprave;
- 3) upotreba usluga poreskog obveznika u neposlovne svrhe;
- 4) razmjena usluga.

upotreba usluga u neposlovne svrhe

Član 9

Upotrebom usluga poreskih obveznika u neposlovne svrhe, u smislu člana 8 stava 2 tačke 3) ovog zakona, smatra se:

- 1) upotreba proizvoda koji su dio poslovnih sredstava poreskog obveznika za obavljanje usluga za potrebe poreskog obveznika, njegovih zaposlenih ili u druge svrhe koje su izvan njegove djelatnosti;
- 2) promet usluga koje poreski obveznik izvrši bez ili sa umanjenom naknadom za svoje lične potrebe, za potrebe njegovih zaposlenih, odnosno za druge namjene koje nijesu u svrhu obavljanja njegove djelatnosti.

promet usluga u svoje ime i za račun drugog lica

Član 10

Kada poreski obveznik, prilikom prometa usluga, radi u svoje ime, a za račun drugog lica, smatra se da te usluge prima i obavlja lično poreski obveznik.

uvoz proizvoda

Član 11

Uvoz proizvoda je svako unošenje proizvoda u carinsko područje Crne Gore, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

III PORESKI DUŽNIK

Član 12

Poreski dužnik PDV je:

- 1) poreski obveznik koji izvrši promet proizvoda, odnosno usluga, na koji se obračunava i plaća PDV;
- 2) poreski zastupnik koga imenuje poreski obveznik koji nema sjedište, poslovnu jedinicu, stalno, odnosno uobičajeno prebivalište u Crnoj Gori (u daljem tekstu: poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori), ako izvrši promet proizvoda, odnosno usluga u Crnoj Gori. Ako poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori ne imenuje poreskog zastupnika, PDV plaća primalac proizvoda, odnosno usluga;
- 3) primalac usluga iz člana 17 stav 3 ovog zakona, osim u slučaju kada je primalac lica koje nije obveznik PDV, u kom slučaju je obveznik davalac usluge;**
- 4) svako lice koje na računu ili drugoj ispravi (dokumentu), koji služi kao račun, iskaže PDV koji po ovom zakonu nije smio iskazati;
- 5) lice koje uvozi proizvode, odnosno primalac proizvoda prilikom uvoza.

IV PORESKI OBVEZNIK

Član 13

- (1) **Poreski obveznik je svako lice koje na bilo kojem mjestu samostalno obavlja bilo koju poslovnu djelatnost iz stava 2 ovog člana, bez obzira na namjenu ili ishod te djelatnosti.**
- (2) **Pod djelatnošću, u smislu stava 1 ovog člana, podrazumijeva se svaka proizvodna, trgovinska i uslužna djelatnost, uključujući rudarsku, poljoprivrednu i profesionalnu djelatnost. Korišćenje materijalne i nematerijalne imovine (imovinskih prava) u svrhu trajnog ostvarivanja prihoda smatra se poslovnom djelatnošću.**
- (3) **Poreski obveznik je i lice koje povremeno obavlja djelatnost koja se odnosi na isporuku novoizgrađenih građevinskih objekata ili djelova građevinskih objekata.**
- (4) **Bliže kriterijume šta se smatra djelatnošću iz stava 3 ovog člana utvrdiće se popisom Ministarstva finansija.**
- (5) Poreski obveznik je lice koje za svoj račun izvrši uvoz proizvoda, odnosno primi proizvod iz inostranstva, kao i lice za čiji račun se proizvod uvozi.
- (6) Državni organi i organizacije i organi jedinice lokalne samouprave i druga javno pravna tijela u okviru vršenja djelatnosti po osnovu javnih funkcija ne smatraju se poreskim obveznicima ako se u vezi tih djelatnosti naplaćuju porezi, takse, doprinosi i druge dažbine. **Političke stranke, sindikati i komore ne smatraju se poreskim obveznicima, ako obavljaju poslove u okviru svog djelokruga, odnosno ovlašćenja.**
- (7) Državni organi i organizacije i organi jedinice lokalne samouprave i druga javno pravna tijela su poreski obveznici, ukoliko vrše promet proizvoda, odnosno usluga koji je prema ovom zakonu oporeziv kod drugih poreskih obveznika.
- (8) Poreski obveznici su organizatori usluga iz člana 17 stav 2 tačka 3a) ovog zakona.

V MJESTO OPOREZIVANJA

Član 14

- (1) PDV se obračunava i plaća prema mjestu gdje je obavljen promet proizvoda, odnosno usluga, odnosno prema mjestu u kome se, prema ovom zakonu, smatra da je taj promet obavljen.
- (2) Teritorija Crne Gore smatra se jednim mjestom isporuke proizvoda, odnosno obavljanja usluga.

mjesto prometa proizvoda

Član 15

Mjestom u kojem je izvršen promet proizvoda smatra se:

- 1) mjesto u kome se proizvod nalazi u momentu otpreme ili prevoza. Ako otprema, odnosno prevoz proizvoda započne izvan Crne Gore, smatra se da ih je uvoznik obavio u Crnoj Gori;
- 2) mjesto u kome je proizvod instaliran, odnosno sastavljen, ako taj proizvod instalira, odnosno sastavlja isporučilac ili neko drugo lice u ime ili za račun tog isporučioaca;
- 3) mjesto u kome se proizvod nalazi u trenutku obavljenog prometa, ako se promet proizvoda izvrši bez otpreme, odnosno prevoza;
- 4) mjesto prijema električne energije, plina i energije za zagrijavanje, zamrzavanje i hlađenje.

mjesto prometa kod uvoza proizvoda

Član 16

- (1) Mjestom izvršenog prometa proizvoda prilikom uvoza proizvoda smatra se mjesto u kome je proizvod unešen u Crnu Goru.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, za proizvode za koje je odmah po unošenju u Crnu Goru dozvoljeno privremeno skladištenje (čuvanje) ili carinski

dozvoljena upotreba ili upotreba proizvoda iz člana 30 stava 1 ovog zakona ili je pokrenut postupak privremenog uvoza s potpunim oslobađanjem plaćanja uvoznih dažbina ili carinski tranzitni postupak, smatra se da je promet izvršen u mjestu u kome za te proizvode nastaje druga carinski dozvoljena upotreba ili korišćenje.

mjesto prometa usluga

Član 17

- (1) Mjestom izvršenog prometa usluga smatra se mjesto u kojem poreski obveznik, koji pruža usluge, ima svoje sjedište ili poslovnu jedinicu iz kojeg obavlja usluge ili stalno, odnosno uobičajeno prebivalište, ako nema sjedište ili poslovnu jedinicu, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, mjestom vršenja prometa usluga smatra se:
  - 1) mjesto u kome se nepokretnost nalazi, ako se usluga vrši neposredno u vezi sa nepokretnostima, uključujući i usluge posredovanja u prometu nepokretnosti, procjene nepokretnosti, pripremni radovi u građevinarstvu (usluge arhitekata i ovlašćenih nadzornika i sl.);
  - 2) put ili dio puta kojim se vrši usluga prevoza. Ako se usluga prevoza ne obavlja samo u Crnoj Gori (već i u inostranstvu), ovaj zakon se primjenjuje samo na dio usluge prevoza koji se obavlja u Crnoj Gori;
  - 3) mjesto u kome je usluga stvarno izvršena ako se radi o:
    - a) uslugama iz oblasti: kulture, umjetnosti, nauke, obrazovanja, sporta, zabavnih priredbi i slične usluge, uključujući i usluge organizatora izvršenja tih usluga;
    - b) pomoćnim prevoznim uslugama, kao što su usluge: utovara, istovara, pretovara, skladištenja i druge usluge koje su na uobičajen način povezane sa prevozom;
    - c) **uslugama stručnih mišljenja, procjene i ocjene pokretnih dobara.**

(3) Izuzetno od stava 1 ovog člana kod usluga:

- 1) prenosa ustupanja i korišćenja autorskih prava, патената, licenci, zaštitnih znakova i drugih prava intelektualne svojine;**
- 2) telekomunikacija;**
- 3) u oblasti ekonomske propagande;**
- 4) inženjera, advokata, notara, revizora, računovođa, tumača, prevodilaca i drugih sličnih usluga savjetovanja;**

- 5) elektronske obrade podataka i pružanja informacija, uključujući i informacije o poslovnim postupcima i iskustvima;
- 6) banaka, osiguranja i reosiguranja;
- 7) posredovanja u zapošljavanju radne snage;
- 8) iznajmljivanja pokretnih dobara, osim prevoznih sredstava;
- 9) odustajanja od obavljanja poslovne djelatnosti;
- 10) posredovanja u vezi sa uslugama iz tač.1) do 9) ovog stava, ako ih obavljaju agenti u ime i za račun naručioca,

mjestom izvršenog prometa smatra se mjesto sjedišta primaoca usluge. Ako se usluge obavljaju u poslovnoj jedinici, mjestom izvršenog prometa smatra se mjesto poslovne jedinice primaoca usluge. Ako primalac usluge ima prebivalište u inostranstvu, mjestom izvršenog prometa smatra se mjesto njegovog prebivališta.

- (4) Kod usluga posredovanja, osim usluga iz stava 2 tačka 1 i stava 3 tačka 10) ovog člana, mjestom izvršenog prometa usluga smatra se mjesto isporuke proizvoda, odnosno usluga za koje je izvršeno posredovanje.
- (5) Radi izbjegavanja dvostrukog oporezivanja, odnosno neoporezivanja, **Ministarstvo finansija** može, za usluge iz **st. 1 i 3** ovog člana i usluge davanja u najam prevoznih sredstava, mjestom izvršenog prometa da odredi i mjesto u kojem se usluga iskoristi, odnosno mjesto u kome se usluga izvrši.

VI NASTANAK OBAVEZE OBRAČUNAVANJA PDV

Član 18

- (1) PDV se obračunava u trenutku isporuke proizvoda, odnosno u trenutku izvršenja usluge.
- (2) Smatra se da je proizvod isporučen, odnosno usluga izvršena u trenutku izdavanja računa (fakture).
- (3) Ako račun iz stava 2 ovog člana nije izdat, PDV se obračunava osam dana od dana isporuke proizvoda, odnosno izvršenja usluge.
- (4) Ako je plaćanje djelimično ili u cjelini izvršeno prije izdavanja računa ili prije obavljenog prometa proizvoda ili usluge, PDV se obračunava na dan prijema naknade na plaćeni iznos naknade.

- (5) Prilikom prometa proizvoda, osim proizvoda iz člana 4 stav 2 tačka 3) ovog zakona, odnosno prilikom prometa usluga u slučaju kada se izdaju uzastopni (kontinuirani) računi i izvršavaju uzastopna plaćanja, PDV se obračunava posljednjeg dana perioda na koji se odnosi račun, odnosno plaćanje naknade.
- (6) Prilikom prometa proizvoda, odnosno usluga iz čl. 5, 6 i 9 ovog zakona, PDV se obračunava u poreskom periodu u kome je taj promet izvršen.
- (7) Prilikom promjene poreske osnovice iz člana 20 ovog zakona, PDV se obračunava na dan kada se izda račun, odnosno drugi dokument o promjeni poreske osnovice.
- (8) Izuzetno od stava 2 ovog člana u slučaju kada je, u skladu sa članom 12 tač. 2) i 3) ovog zakona, poreski dužnik primalac proizvoda, odnosno usluga, smatra se da je proizvod isporučen, odnosno usluga izvršena kada primalac primi račun ili kada je izvršeno plaćanje, zavisno od toga koja je okolnost nastupila ranije. Ako primalac ne primi račun, PDV se obračunava osmog dana nakon isporuke proizvoda, odnosno izvršenja usluge.**

nastanak poreske obaveze kod uvoza proizvoda

Član 19

- (1) Obaveza obračunavanja PDV prilikom uvoza proizvoda nastaje u momentu kada nastane obaveza obračunavanja carina i drugih uvoznih dažbina.
- (2) Za proizvode koji ne podliježu plaćanju carine i drugih uvoznih dažbina, PDV se obračunava u trenutku nastanka obaveze plaćanja uvoznih dažbina, kao da je ta obaveza morala nastati po carinskom propisu, pa ne nastane.

VII PORESKA OSNOVICA

poreska osnovica i ispravka poreske osnovice

Član 20

- (1) Osnovica PDV (u daljem tekstu: poreska osnovica) je sve što predstavlja plaćanje (u novcu, u stvarima ili uslugama), koje je poreski obveznik primio ili će primiti od kupca, naručioca ili trećeg lica za izvršen promet proizvoda, odnosno usluga, uključujući subvencije koje su neposredno povezane sa

cijenom takvog prometa, osim PDV, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) U poresku osnovicu se uračunavaju:

- 1) akcize i drugi porezi, takse, carine i druge uvozne dažbine, osim PDV;
- 2) posredni troškovi, kao što su provizije, troškovi ambalažiranja, prevoza i osiguranja, koje isporučilac zaračunava kupcu, odnosno naručiocu usluge.

(3) Ako za izvršen promet proizvoda, odnosno usluga plaćanje nije izvršeno u novcu ili nije u cjelini izvršeno u novcu, poreska osnovica je jednaka tržišnoj vrijednosti proizvoda, odnosno usluga u trenutku izvršenog prometa.

(4) Prilikom razmjene proizvoda, odnosno usluga, poresku osnovicu predstavlja vrijednost primljenog proizvoda, odnosno usluge.

(5) Prilikom prometa proizvoda, odnosno usluga, koji izvrši poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori, poreska osnovica je sve što predstavlja plaćanje koje je ili će primalac proizvoda, odnosno usluge izvršiti isporučiocu.

(6) U prometu proizvoda iz čl. 5 i 6 ovog zakona, poreska osnovica je nabavna cijena odgovarajućeg proizvoda, odnosno usluge u koju nije uključen PDV, odnosno cijena proizvoda u vrijeme i mjestu izvršenog prometa, a kod prometa usluga iz člana 9 ovog zakona iznos troškova za izvršene usluge.

(7) Ako je iz neposlovnih razloga naknada niža od tržišne vrijednosti ili ako nema naknade, poreska osnovica je tržišna vrijednost proizvoda, odnosno usluge u momentu i mjestu izvršenog prometa.

(8) U poresku osnovicu se ne uračunavaju:

- 1) sniženja cijena i popusti, odobreni na računu u trenutku izvršenog prometa;
- 2) **iznosi koje poreski obveznik primi od svog naručioca kao povraćaj za troškove koje je platio u njegovo ime i za njegov račun i vodi ih u svom knjigovodstvu kao prolazne stavke, pri čemu poreski obveznik mora obezbijediti dokaze o stvarnom iznosu tih izdataka i ne smije odbiti obračunati PDV od tih transakcija.**

(9) Ako se poreska osnovica naknadno izmijeni usled povraćaja, popusta ili nemogućnosti plaćanja, poreski obveznik koji je izvršio promet proizvoda, odnosno usluga, može ispraviti, odnosno umanjiti iznos PDV, ako poreski

obveznik za koga se obavlja promet proizvoda, odnosno usluga, ispravi (umanji) odbitak ulaznog PDV i ako o tome pismeno obavijesti isporučioca tih proizvoda, odnosno usluga.

- (10) Ako se izmijeni iznos PDV obračunat prilikom uvoza proizvoda koji je poreski obveznik uračunao kao odbitak ulaznog PDV, odbitak ulaznog PDV se može ispraviti za nastalu razliku na osnovu rješenja carinskog organa.
- (11) Ispravka poreske osnovice može se vršiti samo u obračunskom periodu u kojem je došlo do promjene poreske osnovice.
- (12) Ako se prenosi pravo koje se odnosi na posjedovanje založnice, tada je poreska osnovica cijena uvećana za razliku do tržišne vrijednosti.
- (13) **U poresku osnovicu se ne uključuju troškovi povratne ambalaže koji se kod isporučioca vode evidencijski.**

Član 20 a

Poreski obveznik može, zbog nemogućnosti naplate, ispraviti (smanjiti) iznos PDV, ako na osnovu pravosnažne sudske odluke o završenom stečajnom postupku ili o uspješno završenom postupku prinudnog poravnjanja ne bude isplaćen, odnosno ne bude isplaćen u cjelini. Na isti način može postupiti poreski obveznik ako dobije pravosnažnu odluku suda o obustavljanju izvršnog postupka, odnosno drugi dokument iz koga se vidi da po završenom postupku nije bio isplaćen, odnosno nije bio isplaćen u cjelini jer je dužnik bio izbrisan iz sudskog registra, odnosno drugih odgovarajućih registara ili evidencija. Ako poreski obveznik naknadno primi uplatu ili djelimičnu uplatu za obavljeni promet proizvoda, odnosno usluga u vezi sa kojim je ostvario ispravku poreske osnovice, dužan je da od primljenog iznosa obračuna PDV.

poreska osnovica kod prodaje imovine

Član 21

Ako se neko preduzeće ili pogon u potpunosti prenese, tada je osnovica pojedinačna naknada za svaki preneseni predmet, s tim da zbir svih tih pojedinačnih naknada čini ukupnu naknadu za to preduzeće ili pogon umanjenu za vrijednost nekretnina koje se oporezuju po posebnom zakonu. Preuzeti dugovi se ne odbijaju od osnovice. Ako obračunati PDV pri kupovini preduzeća ili pogona kupac u potpunosti može odbiti kao ulazni porez, tada se ne plaća porez na dodatnu vrijednost, a taj se prenos smatra neoporezivim.

poreska osnovica kod uvoza proizvoda

Član 22

- (1) Poreska osnovica kod uvoza proizvoda je vrijednost proizvoda utvrđena u skladu sa carinskim propisima.
- (2) U poresku osnovicu iz stava 1 ovog člana uračunavaju se:
  - 1) akcize i drugi porezi, takse i druge dažbine koje se plaćaju izvan Crne Gore i prilikom uvoza, osim PDV po ovom zakonu;
  - 2) posredni troškovi, kao što su provizije, troškovi ambalažiranja, prevoza i osiguranja, koji nastanu prilikom uvoza proizvoda do prvog odredišta u Crnoj Gori. Prvim odredištem se smatra mjesto navedeno u teretnom listu ili drugoj ispravi kojom se roba uvozi u Crnu Goru.
- (3) Prilikom uvoza proizvoda, iz poreske osnovice se isključuju, ako nijesu već isključeni, sniženja cijena i popusti u skladu sa članom 20 stavom 8 ovog zakona.
- (4) Prilikom ponovnog uvoza proizvoda koji su bili privremeno izvezeni radi oplemenjivanja, popravke, prerade i dorade, poreska osnovica je vrijednost utvrđena po carinskim propisima.

preračunavanje vrijednosti strane valute u domaću valutu

Član 23

- (1) Ako je vrijednost koja predstavlja osnovu za određivanje poreske osnovice prilikom uvoza proizvoda, u drugoj valuti, za preračun te vrijednosti u domaću valutu koristi se kurs određen u skladu sa carinskim propisima za izračunavanje carinske vrijednosti proizvoda.
- (2) Ako je vrijednost koja je osnova za određivanje poreske osnovice, osim kod uvoza proizvoda, određena u drugoj valuti, za preračun te vrijednosti u domaću valutu koristi se srednji kurs Centralne banke Crne Gore na dan nastanka poreske obaveze.

VIII STOPA PDV

Opšta stopa

Član 24

PDV se obračunava i plaća po **opštoj** stopi od 17 % od svakog prometa proizvoda, usluga i uvoza proizvoda, osim od prometa proizvoda, usluga i uvoza proizvoda za koje je propisano da se **PDV plaća po sniženoj stopi**, kao i od prometa proizvoda, usluga i uvoza proizvoda za koje je propisana nulta (0) stopa PDV.

Snižena stopa

Član 24 a

(1) PDV se obračunava i plaća po sniženoj stopi od 7% od prometa proizvoda, usluga i uvoza proizvoda, i to:

- 1) osnovnih proizvoda za ljudsku ishranu (mlijeko, hljeb, mast, ulje i šećer);
- 2) lijekova, uključujući i lijekove za upotrebu u veterini, osim lijekova iz člana 25 stav 1 tačka 9 ovog zakona;
- 3) ortotičkih i protetičkih sredstava, kao i medicinskih sredstava koja se hirurški ugrađuju u organizam, osim medicinskih sredstava iz člana 25 stav 1 tačka 9 ovog zakona;
- 4) udžbenika i nastavnih sredstava;
- 5) knjiga, monografskih i serijskih publikacija;
- 6) usluga smještaja u hotelima, motelima, aparthotelima, turističkim naseljima, pansionima, kampovima i vilama;
- 7) vode za piće, osim flaširane;
- 8) dnevne i periodične štampe, osim štampe koja u cjelini ili većim dijelom uključuje reklamne sadržaje;
- 9) usluga javnog prevoza putnika i njihovog ličnog prtljaga;
- 10) usluga javne higijene;
- 11) pogrebnih usluga i proizvoda povezanih sa tim uslugama;
- 12) autorskih prava i usluga iz oblasti obrazovanja, književnosti i umjetnosti;
- 13) autorskih prava iz oblasti nauke i umjetničkih predmeta, zbirki i antikviteta iz člana 45 ovog zakona;
- 14) usluga koje se naplaćuju putem ulaznica za bioskopske i pozorišne predstave, koncerte, muzeje, sajmove, zabavne parkove, izložbe, zoološke vrtove i slične kulturne i sportske

priredbe, osim onih za koje je propisano oslobođenje od plaćanja PDV;

15) usluga upotrebe sportskih objekata u neprofitne svrhe;

16) stočne hrane, đubriva, sredstava za zaštitu bilja, sjemena za reprodukciju, sadnog materijala i priplodne stoke.

(2) Proizvodi, odnosno usluge iz stava 1 tač. 1), 3), 4), 5), 6),15) i 16) ovog člana, bliže će se urediti propisom Ministarstva finansija.

nulta stopa

Član 25

(1) PDV se plaća po stopi od 0 % na:

- 1) proizvode koje iz Crne Gore izvozi prodavac, odnosno proizvode koje za njegov račun izvozi drugo lice;
- 2) promet usluga, uključujući prevoznike i druge sporedne usluge, osim usluga iz čl. 26 i 27 ovog zakona, koje su neposredno povezane sa izvozom, odnosno uvozom proizvoda, u skladu sa članom 16 stav 2, odnosno članom 30 stav 1 tačka 1) ovog zakona;
- 3) proizvode koje iz Crne Gore izvozi kupac, odnosno drugo lice za njegov račun koje nema sjedište u Crnoj Gori, osim proizvoda namijenjenih snabdijevanju privatnih plovila, letilica ili drugih prevoznih sredstava za privatnu upotrebu;
- 4) usluge izvršene na proizvodima uvezenim u Crnu Goru i izvezenim od strane lica koje izvrši tu uslugu ili od strane naručioca, ukoliko nema sjedište, poslovnu jedinicu, odnosno stalno ili uobičajeno prebivalište u Crnoj Gori;
- 5) promet usluga koje obavljaju zastupnici ili drugi posrednici izvršene u ime i za račun drugog lica, ako su te usluge dio usluga navedenih u ovom članu ili usluga izvršenih izvan Crne Gore. Oslobođenje se ne odnosi na putujuće agente koji obavljaju usluge u ime i za račun putnika izvan Crne Gore;
- 6) promet goriva i drugih neophodnih proizvoda koji se koriste za snabdijevanje:
  - a) plovila namijenjenih za plovidbu na otvorenom moru, koja obavljaju prevoz putnika uz naknadu, odnosno koja su namijenjena za obavljanje komercijalne i industrijske djelatnosti;
  - b) plovila za spasavanje i pomoć na moru;
  - c) vojnih plovila koja napuštaju Crnu Goru čija su odredišta strana pristaništa, odnosno sidrišta;

7) proizvode i usluge koji se koriste u vezi sa međunarodnim vazдушnim i pomorskim saobraćajem;

8) proizvode i usluge namijenjene za:

- a) službene potrebe diplomatskih i konzularnih predstavništava,
- b) službene potrebe međunarodnih organizacija, ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom,
- c) lične potrebe stranog osoblja, diplomatskih i konzularnih predstavništava uključujući i članove njihovih porodica,
- d) lične potrebe stranog osoblja međunarodnih organizacija uključujući članove njihovih porodica, ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom;

9) lijekove i medicinska sredstva, određena listom lijekova, odnosno medicinskih sredstava koja se propisuju i izdaju na teret Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje;

10) proizvode i usluge koji se koriste za istraživanje naftnih bušotina na otvorenom moru;

11) isporuke proizvoda u slobodnu zonu, slobodna i carinska skladišta i isporuke proizvoda unutar slobodne zone, slobodnih i carinskih skladišta;

12) isporuku proizvoda, odnosno usluga kada je međunarodnim sporazumom, odnosno ugovorom o donaciji predviđeno da se iz dobijenih novčanih sredstava neće plaćati troškovi poreza.

(2) Način i postupak ostvarivanja prava na oslobođenje od plaćanja PDV iz stava 1 tač. 8) 10) i 12) ovog člana urediće se propisom Ministarstva finansija.

3) Proizvodi se smatraju izvezenim ukoliko su stvarno izneseni iz Crne Gore ili ako su uneseni u slobodnu carinsku zonu, odnosno carinsko skladište, ako su namijenjeni izvozu.

4) Usluge neposredno povezane sa izvozom, odnosno uvozom proizvoda iz stava 1 tačka 2) ovog člana, bliže će se urediti propisom Ministarstva finansija.

IX OSLOBOĐENJA OD PLAĆANJA PDV

oslobođenja od javnog interesa

Član 26

Plaćanja PDV su oslobođene usluge od javnog interesa, i to:

- 1) javne poštanske usluge **kao i promet proizvoda neposredno povezan sa tim isporukama;**
- 2) zdravstvene usluge i njega i isporuke proizvoda, uključujući zbrinjavanje organima ljudskog tijela, krvlju i majčinim mlijekom koji se obavljaju u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju;
- 3) usluge socijalnog osiguranja i promet proizvoda neposredno povezan sa tim uslugama koje se obavljaju u skladu sa propisima koji regulišu oblast djelatnosti socijalnog osiguranja;
- 4) usluge predškolskog vaspitanja, obrazovanja i osposobljavanja djece, omladine i odraslih, uključujući promet proizvoda i usluga neposredno povezanih sa tim djelatnostima, ako se te djelatnosti obavljaju u skladu sa propisima koji regulišu tu oblast;
- 5) usluge i isporuke proizvoda predškolskih, osnovnih, srednjih i visokoškolskih ustanova, te ustanova učeničkog i studentskog standarda;
- 6) usluge iz oblasti kulture, uključujući ulaznice za kulturne priredbe i promet proizvoda neposredno povezan sa tim uslugama, koje vrše neprofitne organizacije u skladu sa propisima koji regulišu oblast djelatnosti kulture;
- 7) usluge vezane za sport i sportsko vaspitanje koje obavljaju neprofitne organizacije (savezi, udruženja i dr.);
- 8) **usluge javnog radiodifuznog servisa, osim usluga komercijalnog karaktera;**
- 9) **vjerske usluge i promet proizvoda neposredno povezan sa vjerskim uslugama koje vrše vjerske zajednice za zadovoljavanje potreba vjernika, u skladu sa propisima koji se odnose na te zajednice;**

- 10) usluge koje obavljaju nevladine organizacije osnovane u skladu sa propisom kojim se uređuje poslovanje tih organizacija, ukoliko ne postoji vjerovatnoća da će to oslobođenje dovesti do narušavanja konkurencije;"**

ostala oslobođenja

Član 27

Plaćanja PDV su oslobođeni (e):

- 1) usluge osiguranja i reosiguranja, uključujući usluge koje obavljaju posrednici i agenti u osiguranju;
- 2) promet nepokretnosti, osim prvog prenosa prava svojine, odnosno prava raspolaganja na novoizgrađenom objektu;
- 3) usluge davanja u zakup ili podzakup kuća za stanovanje, stanova, odnosno stambenih prostora za stalno stanovanje duže od 60 dana, kao i zakup poljoprivrednog zemljišta ili šuma, koji su upisani u zemljišne knjige;
- 4) bankarske i finansijske usluge, i to:
  - a) odobravanje i upravljanje (rukovanje) kreditima, kao i odobravanje i upravljanje garancijama, odnosno drugim oblicima osiguranja kredita od strane kreditora;
  - b) usluge u vezi sa upravljanjem (rukovanjem) depozitima, štednim ulozima, bankarskim računima, obavljanjem platnog prometa, nalogima za isplatu (doznakama), unovčavanjem dospjelih (prispjelih) obaveza, čekova ili drugih instrumenata, osim naplate (utjerivanja) i otkupa dugova;
  - c) promet, uključujući izdavanje novčanica (banknota) i kovanica, koje su zakonsko platežno sredstvo u nekoj državi, osim predmeta za zbirke (prim: numizmatičkih zbirki); predmetima za zbirke se po ovoj tački smatraju zlatne i srebrne kovanice (kovani novac) kao i kovanice od drugog materijala, novčanice (banknote), koje nijesu u opticaju kao zakonsko sredstvo plaćanja i kovanice numizmatičke vrijednosti;
  - d) promet dionicama, odnosno udjelima u društvima, obveznicama i drugim hartijama od vrijednosti, uključujući njihovo izdavanje, osim čuvanja (depozita) hartija od vrijednosti;

- e) upravljanje investicionim fondovima;
- 5) važeće poštanske marke, administrativne i sudske takse i poreske markice;
- 6) zlato i drugi plemeniti metali koje nabavlja Centralna banka Crne Gore;
- 7) usluge igara na sreću i zabavnih igara;

oslobađanja kod uvoza proizvoda

Član 28

(1) Plaćanja PDV su oslobođeni:

- 1) uvezeni proizvodi čiji je promet u Crnoj Gori oslobođen plaćanja PDV;
- 2) proizvodi koji se u Crnu Goru unose u okviru tranzitnog carinskog postupka;
- 3) ponovo uvezeni proizvodi, koje u nepromijenjenom stanju uvozi lice koje ih je izvezlo i ako je u skladu sa carinskim propisima oslobođeno plaćanja carine;
- 4) ponovo uvezeni proizvodi, na kojim su u inostranstvu izvršene usluge i za koje nije bilo priznato pravo odbitaka, odnosno povraćaja PDV;
- 5) proizvodi uvezeni preko državnih organa ili dobrotvornih humanitarnih organizacija i **organizacija lica sa invaliditetom** koji su namijenjeni za besplatnu podjelu licima u stanju socijalne potrebe. Oslobođenje se ne odnosi na alkoholna pića, duvan i duvanske proizvode, kafu i motorna vozila, osim vozila za spasavanje;
- 6) uvezeni proizvodi koji su oslobođeni plaćanja carine, a koji su namijenjeni za službene potrebe diplomatskih, konzularnih predstavništava i međunarodnih organizacija i članovima tih organizacija, u okviru limita i pod uslovima propisanim međunarodnim konvencijama o osnivanju tih organizacija, a na osnovu mišljenja ministra nadležnog za inostrane poslove.

7) usluge u vezi sa uvozom proizvoda, ako je njihova vrijednost uključena u poresku osnovicu u skladu sa članom 22 stava 2 tačka 2) ovog zakona;

8) zlato i drugi plemeniti metali, banknote i kovanice (kovani novac), koje uvozi Centralna banka Crne Gore;

9) uvezeni proizvodi za koje je u skladu sa članom 184 stav 1 tač. 2), 3), 9) i 13) Carinskog zakona propisano oslobođenje od plaćanja carine;

10) proizvodi koji su posebno izrađeni za obrazovanje, osposobljavanje ili zapošljavanje slijepih i gluhih, odnosno drugih fizički ili duševno hendikepiranih lica, ako su stečeni besplatno i uvezeni od strane ustanova, odnosno organizacija čija djelatnost je obrazovanje, odnosno nuđenje pomoći tim licima i ako od strane donatora nije izražena komercijalna namjena, na osnovu mišljenja ministarstva nadležnog za poslove socijalnog staranja;

11) putnička vozila, posebno podešena za prevoz invalida u invalidskim kolicima, ali samo ako se uvoze za potrebe lica kome zbog fizičkog hendikepa trebaju invalidska kolica, uz uslove propisane carinskim propisima;

12) uvoz proizvoda za namjene iz člana 25 tačka 12) ovog zakona.

(2) Bliži način ostvarivanja prava na oslobođenje od plaćanja PDV iz tač. 5), 6) i 12) ovog člana urediće se propisom Ministarstva finansija.

oslobođenja kod privremenog uvoza proizvoda

Član 29

Oslobođeni su od plaćanja PDV proizvodi koji se privremeno uvoze, pod uslovom da su oslobođeni od plaćanja carine prema carinskim propisima.

posebna oslobođenja

Član 30

- (1) Plaćanja PDV je oslobođen uvoz proizvoda koji je namijenjen da se:**
- a) podnese na uvid carinskom organu i kada je dozvoljeno njihovo privremeno čuvanje, u skladu sa carinskim propisima;**
  - b) unese u slobodnu carinsku zonu, odnosno u slobodno carinsko skladište;**
  - c) za njih započne postupak carinskog skladištenja ili postupak uvoza radi izvoza po sistemu odlaganja.**
- (2) Oslobođenje iz stava 1 ovog člana se odnosi i na promet usluga povezanih sa prometom tih proizvoda.
- (3) Oslobođenje od plaćanja PDV iz ovog člana ostvaruje se pod uslovom da proizvodi nijesu stavljeni u slobodan promet i da je iznos PDV pri stavljanju u slobodan promet jednak iznosu koji bi morao biti obračunat, ukoliko bi takav promet proizvoda bio oporezovan prilikom unošenja u Crnu Goru.

X IZDAVANJE RAČUNA

obaveza izdavanja računa

Član 31

- (1) Poreski obveznik je dužan da za izvršeni promet proizvoda, odnosno usluga izda račun ili drugi dokumenat koji služi kao račun (u daljem tekstu: račun). Račun se izdaje u dva primjerka, od kojih original zadržava kupac, a kopiju zadržava isporučilac proizvoda, odnosno usluga.
- (2) Poreski obveznik je dužan izdati račun i za svako predplaćanje (pretplatu, avans) koje primi prije izvršenog prometa proizvoda, odnosno usluga, kao i za svaku naknadnu promjenu poreske osnovice.
- (3) Račun je svaki dokument koji izda poreski obveznik ili drugo lice po njegovom nalogu, bez obzira na to u kakvom obliku i pod kakvim nazivom je izdat, na kome je zaračunat promet proizvoda, odnosno usluga.

- (4) U slučaju razmjene proizvoda, odnosno usluga, svaki učesnik u razmjeni je dužan da izda račun.
- (5) Ako poreski obveznik na računu za izvršen promet proizvoda, odnosno usluga iskaže viši iznos PDV nego što je dužan po zakonu, mora taj viši iznos platiti, osim u slučajevima iz člana 20 stav 9 ovog zakona.
- (6) Poreski obveznik može izdati račun u nematerijalizovanom obliku, ukoliko od poreskog organa ima dozvolu za takav oblik izdavanja. Poreski obveznik, koji primi račun u nematerijalizovanom obliku, mora takođe imati dozvolu poreskog organa, inače se smatra da račun nije izdat radi odbitka ulaznog PDV.

osnovni podaci koje sadrži račun izdat poreskom obvezniku i drugim licima

Član 32

- (1) Poreski obveznik koji isporučuje proizvode ili vrši usluge drugom poreskom obvezniku mora na računu navesti najmanje sledeće podatke:**
  - 1) mjesto, datum izdavanja i redni broj računa;**
  - 2) ime (naziv) i adresu poreskog obveznika koji obavlja promet (prodavca) i njegov PDV broj;**
  - 3) ime (naziv) i adresu primaoca proizvoda, odnosno korisnika usluga (kupca);**
  - 4) datum izvršenog prometa;**
  - 5) količinu i uobičajeni trgovački naziv isporučenih proizvoda, odnosno vrstu i količinu obavljenih usluga;**
  - 6) iznos naknade o izvršenom prometu bez PDV;**
  - 7) primijenjenu poresku stopu;**
  - 8) iznos obračunatog PDV;**
  - 9) ukupni iznos naknade o izvršenom prometu sa uključenim PDV;**
  - 10) potpis i pečat izdavaoca računa.**
- (2) Ako se isporučuju proizvodi ili obavljaju usluge koje su oslobođene od plaćanja PDV ili se PDV obračunava po "nultoj" stopi, u računu treba navesti da PDV nije zaračunat, sa pozivom na član ovog zakona kojim je propisana nulta stopa, odnosno oslobođenje.
- (3) U računu koji poreski obveznik izda drugim licima nije potrebno iskazivati podatke iz stava 1 tač. 3) i 6) ovog člana, ali je dužan iskazati prodajnu

vrijednost proizvoda, odnosno usluga sa uključenim PDV i iznos uračunatog PDV.

- (4) Poreski obveznik dužan je kupcu proizvoda, odnosno naručiocu usluga izdati račun, bez obzira da li je to kupac, odnosno naručilac zahtijevao. Kupac proizvoda, odnosno korisnik usluga dužan je račun zadržati neposredno po odlasku iz prodavnice, odnosno drugog poslovnog prostora i pokazati ga na zahtjev ovlašćenog lica poreskog organa.
- (5) Obaveza izdavanja računa, u skladu sa st. 3 i 4 ovog člana, se ne odnosi na poljoprivredne proizvođače koji prodaju poljoprivredne proizvode na pijacama.
- (6) Obaveza izdavanja računa u skladu sa st. 3 i 4 ovog člana se ne odnosi na prodaju duvanskih proizvoda, vozni karata i žetona u putničkom saobraćaju (voz, autobus, žičare), markica, taksi, vrijednosnih papira i obrazaca u poštanskom prometu, periodične štampe i prodaju na automatima. Podaci o prodaji se obezbjeđuju popisom početnih i konačnih zaliha, koji se vrši najmanje jednom u mjesecu.
- (7) Poreski obveznik iz stava 4 ovog člana dužan je na svakom prodajnom mjestu vidno istaknuti obavještenje o obavezi izdavanja i uzimanja računa.
- (8) Poreski obveznik koji promet proizvoda, odnosno usluga naplaćuje u gotovini, obavezan je taj promet iskazivati preko poreske registar kase.
- (9) Bliži propis o upotrebi poreske kase iz stava 8 ovog člana i način evidentiranja prometa proizvoda, odnosno usluga, preko te kase donosi **Ministarstvo finansija**.

XI PORESKI PERIOD, OBRAČUNAVANJE I PLAĆANJE PDV

poreski period

Član 33

- (1) Poreski period je vremenski period za koji poreski obveznik obračunava i plaća PDV.
- (2) Poreski period je period od prvog do zadnjeg dana u mjesecu (kalendarski mjesec).

obračunavanje PDV

Član 34

- (1) Poreski obveznik obračunava PDV na osnovu iznosa koje zaračunava na oporezivi promet iz izdatih računa za isporučene proizvode, odnosno izvršene usluge u poreskom periodu.
- (2) Pod zaračunatim iznosima iz stava 1 ovog člana smatraju se:
  - 1) iznosi na izdatim računima;
  - 2) iznosi plaćenih avansa u skladu sa članom 18 stav 4 ovog zakona;
  - 3) vrijednost izvršenog prometa, odnosno usluga iz čl. 5,6 i 9 ovog zakona;
  - 4) iznosi na računima koje izdaje poreski obveznik sa sjedištem u inostranstvu, u skladu sa članom 20 stav 5 ovog zakona.

podnošenje prijave za obračun PDV

Član 35

- (1) Poreski obveznik je dužan poresku obavezu iskazati u mjesečnoj prijavi za obračun PDV;
- (2) Poreski obveznik prijavu, iz stava 1 ovog člana, podnosi nadležnom poreskom organu do 15. dana narednog mjeseca po isteku poreskog perioda;
- (3) Prijavu iz stava 1 ovog člana poreski obveznik podnosi bez obzira da li je za period za koji se podnosi prijava dužan da plaća PDV;
- (4) Prijava iz stava 1 ovog člana sadrži sve podatke potrebne za obračun poreske obaveze.
- (5) Oblik i sadržinu prijave iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni poreski organ.
- (6) Ako poreski obveznik u propisanom roku ne podnese prijavu za obračun PDV ili nema propisanu dokumentaciju i poreske evidencije, poreski organ može procijeniti poresku obavezu na osnovu obavljene kontrole, upoređivanjem sa poreskim obveznikom koji obavlja sličnu djelatnost ili na osnovu drugih podataka o poslovanju poreskog obveznika.

plaćanje poreske obaveze

Član 36

- (1) Poreska obaveza za poreski period dospijeva za plaćanje 15. dana u mjesecu po isteku poreskog perioda.
- (2) U roku iz stava 1 ovog člana PDV plaća i lice iz člana 12 tač. 2) i 3) ovog zakona.
- (3) PDV pri uvozu proizvoda obračunava se i plaća kao da je to uvozna dažbina na način predviđen carinskim propisima.

XII ODBIJANJE ULAZNOG PDV

uslovi za odbijanje ulaznog PDV

Član 37

- (1) Poreski obveznik može prilikom obračunavanja svoje poreske obaveze odbiti PDV, koji je dužan da plati ili je platio prilikom nabavke proizvoda, odnosno usluga od drugog poreskog obveznika, prilikom uvoza proizvoda i kao primalac (korisnik) usluge (u daljem tekstu: ulazni PDV), ako je te proizvode, odnosno usluge upotrijebio (iskoristio) ili će ih iskoristiti u svrhe obavljanja djelatnosti za koje se plaća PDV.
- (2) Poreski obveznik može odbiti ulazni PDV i od proizvoda i usluga, koje je upotrijebio za obavljanje djelatnosti van Crne Gore, pod uslovom da bi pravo na odbitak ulaznog PDV bilo priznato da je djelatnost obavljena u Crnoj Gori.
- (3) Poreski obveznik ne smije odbiti ulazni PDV:
  - 1) od proizvoda i usluga koje je iskoristio za promet proizvoda, odnosno usluga, za koji je propisano oslobođenje plaćanja PDV, ako ovim zakonom nije drugačije određeno;
  - 2) od proizvoda i usluga, koje je iskoristio za obavljanje djelatnosti van Crne Gore, ukoliko mu pravo na odbitak ulaznog PDV ne bi bilo priznato da je tu djelatnost obavio u Crnoj Gori.
- (4) Poreski obveznik može odbiti ulazni PDV, koji se odnosi na promet proizvoda, odnosno usluga, koji su oslobođeni plaćanja PDV:

- 1) na osnovu člana 25, člana 28 tačka 7) i člana 30 ovog zakona;
  - 2) na osnovu člana 27, tač.1 i 4a) do 4d) ovog zakona, ako se vrše za naručioca usluge, koji ima sjedište, odnosno stalnu poslovnu jedinicu izvan Crne Gore ili, ako su te usluge neposredno povezane sa proizvodim namijenjenim izvozu.
- (5) Poreski obveznik ne smije odbiti ulazni PDV od:
- 1) plovnih objekata namijenjenih za sport i rekreaciju, putničkih automobila i motocikala, goriva i maziva i rezervnih djelova i usluga usko povezanih sa njima, osim za plovne objekte, odnosno vozila koja su namijenjena za: dalju prodaju, iznajmljivanje (rent-a-car), prevoz lica i dobara (taxi) i obuku vozača za upravljanje navedenim prevoznim sredstvima;**
  - 2) izdataka za reprezentaciju;
- (6) Poreski obveznik smije odbiti ulazni PDV ako:
- 2) je iskazan u računima iz člana 32 ovog zakona;
  - 3) je iskazan u carinskim deklaracijama;
  - 4) je plaćen na osnovu člana 39 stav 2 i člana 43 stav 3 ovog zakona.
- (7) Poreski obveznik može odbiti ulazni PDV u poreskom periodu u kojem je primio račun za njemu izvršen promet proizvoda i usluga, odnosno carinske deklaracije za uvezene proizvode.
- (8) Ako poreski obveznik primi račun u kojem je iskazan PDV od lica koje ga po ovom zakonu ne smije izdati, ne smije odbiti iskazani PDV kao ulazni PDV, čak i ako neovlašteno lice taj PDV plati.
- (9) Ako poreski obveznik primi račun, na kome je iskazan veći iznos PDV od i znosa utvrđenog na osnovu ovog zakona, taj veći iznos ne smije se odbiti kao ulazni PDV, bez obzira da li je taj PDV bio plaćen.

Izračunavanje odbitnog dijela ulaznog PDV

Član 38

- (1) Poreski obveznik koji obavlja dijelom oporezivi, a dijelom oslobođeni promet proizvoda, odnosno usluga ima pravo na odbitak ulaznog PDV samo u dijelu koji se odnosi na oporezivi promet.
- (2) Raspodjelu ulaznog PDV na dio koji se može odbiti i na dio koji se ne može odbiti, poreski obveznik mora izvršiti prije podnošenja obračuna PDV.

(3) Ulazni PDV se utvrđuje za cjelokupni promet proizvoda, odnosno usluga, tako što se iskazuje:

- 1) u broiocu: cjelokupan iznos godišnjeg prometa, osim PDV koji se odnosi na promet sa pravom odbitka ulaznog PDV, a
- 2) u imeniocu: iznos, koji je uključen u broiocu i cjelokupni iznos godišnjeg prometa na koji poreski obveznik nema pravo odbitka ulaznog PDV, uključujući subvencije i dotacije, osim subvencija iz člana 20 stav 1 ovog zakona.

(4) U obračunu odbitnog dijela PDV se ne uračunava:

- 1) iznos koji se odnosi na opremu, koju je poreski obveznik otuđio u okviru obavljanja svoje djelatnosti;
- 2) iznos prometa finansijskih usluga, ako se obavljaju povremeno (periodično);
- 3) iznos prometa nepokretnosti, ako se promet obavlja povremeno (periodično).

(5) Odbitni dio PDV utvrđuje se kao procenat od godišnje (kalendarske) osnovice i zaokružuje kao cijeli broj naviše.

(6) **Privremeni odbitni** udio PDV za tekuću godinu utvrđuje se na osnovu podataka o prometu iz prethodne godine, a ako tih podataka nema ili ako su ti iznosi neznatni, odbitni dio utvrđuje poreski obveznik na osnovu sopstvene procjene uz pismenu saglasnost nadležnog poreskog organa;

(7) Poreski obveznik u posljednjem poreskom periodu, odnosno poreskom periodu u kalendarskoj godini vrši ispravku privremenog odbitnog dijela ulaznog PDV iz stava 6 ovog člana, primjenom procenta koji se primjenjuje na iznos ulaznog PDV za sve poreske periode u kalendarskoj godini.

(8) Ministarstvo finansija bliže uređuje način utvrđivanja i ispravke odbitnog dijela ulaznog PDV.

(9) Izuzetno od stava 3 ovog člana, poreski obveznik može utvrditi odbitni dio PDV pojedinačno za svaku oblast svoje djelatnosti ukoliko po tim oblastima odvojeno vodi knjigovodstvo i ako za to pribavi pismenu saglasnost nadležnog poreskog organa.

ispravka odbitka ulaznog PDV

Član 39

- (1) Odbitak ulaznog PDV, koji je poreski obveznik izvršio u skladu sa ovim zakonom, mora se ispraviti, u slučaju:
  - 1) ako se naknadno utvrdi da je odbitak ulaznog PDV obračunat u višem ili nižem iznosu od iznosa koji je poreski obveznik bio dužan da plati;
  - 2) ako se po poreskom obračunu pokaže da je došlo do promjene činilaca bitnih za obračun odbitnog iznosa ulaznog PDV (promjena cijena, odnosno otkazivanja ugovorenih nabavki i sl.).
- (2) Ako se u toku perioda od pet godina od kalendarske godine u kojoj je počela da se koristi oprema izmijene uslovi koji su u toj godini bili opredjeljujući za odbitak ulaznog PDV, ispravka ulaznog PDV se vrši za period od izmjene okolnosti. Za nepokretnosti se, umjesto perioda od pet godina, uzima u obzir period od 20 godina.
- (3) Početkom korišćenja opreme, odnosno nepokretnosti iz stava 2 ovog člana, smatra se poreski period u kojem je izvršen (odnosno nije izvršen) odbitak ulaznog PDV.
- (4) Opremom iz stava 2 ovog člana smatra se oprema, koja se na osnovu propisa o računovodstvu uključuje u opredmećena (materijalna) osnovna sredstva poreskog obveznika.
- (3) Ispravka odbitka ulaznog PDV se može izvršiti, ukoliko je razlika veća od 30 Eura.

odbitak ulaznog PDV kod otpočinjanja obavljanja oporezive djelatnosti

Član 40

- (1) Danom pravosnažnosti registracije, poreski obveznik koji otpočne sa obavljanjem djelatnosti stiče pravo na srazmjerni odbitak ulaznog PDV za proizvode koje ima na zalihama prije pravosnažnosti registracije. Srazmjerni odbitak ulaznog PDV utvrđuje poreski organ na osnovu knjigovodstvenih podataka poreskog obveznika i podataka o uporednim (primjerenim) zalihama proizvoda za obavljanje istorodne djelatnosti kod drugih poreskih obveznika.

- (2) Poreski obveznik iz stava 1 ovog člana može odbiti ulazni PDV srazmjerno izvršenom prometu, s tim što po tom osnovu nema pravo na povraćaj poreza.

odbitak ulaznog PDV u prometu upotrebljivanih motornih vozila

Član 41

- (1) Poreski obveznik koji nabavlja upotrebljavana motorna vozila radi dalje prodaje (u daljem tekstu: preprodavac), na ime ulaznog PDV, može odbiti iznos koji utvrdi primjenom preračunate stope PDV na nabavnu cijenu upotrebljivanog motornog vozila (u daljem tekstu: poreski preostatak).
- (2) Pravo na odbitak poreskog preostatka nastaje (stiče se) ako preprodavac nabavi ili stekne upotrebljavano motorno vozilo:
- 1) od lica, koje nije imalo pravo na odbitak ulaznog PDV na to motorno vozilo;
  - 2) od drugog poreskog obveznika, koji u skladu sa ovim zakonom za te proizvode nije imao pravo na odbitak ulaznog PDV;
  - 3) od drugog preprodavca, koji je ostvario pravo na odbitak poreskog preostatka za odnosno motorno vozilo.
- (3) Ako preprodavac obavlja promet motornih vozila za račun drugog lica u skladu sa ugovorom na koji se plaća provizija za kupovinu ili prodaju, momentom obavljenog prometa od strane drugog lica smatra se momenat (trenutak) kada je preprodavac izvršio promet.
- (4) Ukoliko je iznos poreskog preostatka veći od iznosa PDV, koji obračunava preprodavac na promet motornih vozila, poreski preostatak se priznaje u visini koja odgovara iznosu PDV na taj promet.
- (5) Preprodavci koji odbiju poreski preostatak u vezi sa pribavljanjem motornih vozila nemaju pravo na korišćenje nulte (0) stope iz člana 25 ovog zakona.

XIII POSEBNI POSTUPCI OPOREZIVANJA

mali obveznici

Član 42

- (1) Izuzetno od člana 13 stav 1 ovog zakona, lice koje za posljednjih 12 mjeseci ostvari promet proizvoda, odnosno usluga u vrijednosti koja ne prelazi,

odnosno nije vjerovatno da će preći iznos od 18 000 Eura, nije poreski obveznik u smislu ovog zakona.

- (2) Lice iz stava 1 ovog člana ne smije obračunavati i iskazati PDV na računima, nema pravo na odbitak ulaznog PDV i ne vodi knjigovodstvo u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Lice iz stava 1 ovog člana može nadležnom poreskom organu, po svom nahođenju, podnijeti zahtjev za otpočinjanje obračunavanja i plaćanja PDV. Poreski organ, na osnovu pismenog zahtjeva, donosi rješenje o upisu u registar za plaćanje PDV za period koji ne može biti kraći od tri godine.
- (4) Odredbe ovog člana ne odnose se na poreske obveznike kojima je sjedište izvan Crne Gore.

poljoprivrednici

Član 43

- (1) Poljoprivrednik koji nije obveznik PDV po osnovu isporuke poljoprivrednih i šumskih proizvoda, odnosno usluga (u daljem tekstu: poljoprivrednik), ima pravo na paušalnu nadoknadu ulaznog PDV (u daljem tekstu: paušalna nadoknada), pod uslovima i na način određen ovim članom.
- (2) Paušalna nadoknada, iz stava 1 ovog člana, se priznaje samo poljoprivrednicima koji izvrše promet poljoprivrednih i šumskih proizvoda, odnosno usluga poreskim obveznicima iz ovog zakona.
- (3) Poreski obveznici iz stava 2 ovog člana, za koje je izvršen promet proizvoda, odnosno usluga od strane poljoprivrednika, dužni su u vrijednost (cijenu) tog prometa uračunati iznos paušalne nadoknade u visini **5%** od otkupne vrijednosti proizvoda, odnosno usluga.
- (4) Poreski obveznici iz stava 3 ovog člana, imaju pravo da paušalnu nadoknadu odbiju kao ulazni PDV, pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.
- (5) Poljoprivredniku, iz stava 1 ovog člana, priznaje se pravo na paušalnu nadoknadu, ukoliko je prethodno pribavio saglasnost nadležnog poreskog organa.
- (6) Bliži propis o uslovima i načinu ostvarivanja prava iz ovog člana donosi **Ministarstvo finansija**.

usluge putničkih agencija i organizatora putovanja

Član 44

- (1) Putnička agencija i organizator putovanja (u daljem tekstu: putnička agencija), koja radi u svoje ime, a tom prilikom koristi proizvode i usluge drugih poreskih obveznika može obračunavati i plaćati PDV u skladu sa ovim članom.
- (2) Sve usluge koje putnička agencija izvrši u vezi sa putovanjem, smatraju se jednom uslugom putničke agencije putniku.
- (3) PDV se plaća prema sjedištu putničke agencije od iznosa koji predstavlja razliku između cjelokupnog iznosa koji plaća putnik, u koji nije uključen PDV i stvarnih troškova putničke agencije za nabavke i usluge, koji realizuju drugi poreski obveznici, ako je neposredni korisnik tih usluga putnik.
- (4) Ako nabavku proizvoda, odnosno usluga, koje sa putničkom agencijom obavljaju drugi poreski obveznici, izvrše izvan Crne Gore, PDV se ne plaća u skladu sa članom 15 stav 1 tačka 5) ovog zakona. Ukoliko je promet proizvoda i usluga djelimično izvršen u Crnoj Gori, a djelimično izvan Crne Gore, PDV se ne plaća na dio koji je obavljen izvan Crne Gore.
- (5) Putnička agencija nema pravo na odbitak PDV, koji zaračunavaju drugi poreski obveznici prilikom prometa proizvoda, odnosno usluga izvršenih neposredno putniku.
- (6) Odredbe ovog člana se ne odnose na putničke agencije, koje rade kao posrednici i podnose obračun, u skladu sa članom 20 stav 8 tačka 2) ovog zakona.

upotrebljavani proizvodi, umjetnički predmeti i antikviteti

Član 45

- (1) Poreski obveznik, koji u okviru obavljanja djelatnosti, bilo da radi u svoje ime ili u ime drugog lica u skladu sa ugovorom, na osnovu kojeg se plaća provizija za kupovinu ili prodaju i koji nabavlja, odnosno kupuje ili stiče upotrebljavane proizvode, umjetničke predmete, zbirke i starine u cilju dalje prodaje (u daljem tekstu: preprodavac), može obračunavati i PDV u skladu sa ovim članom i čl. 46 i 47 ovog zakona.
- (2) Korišćenim proizvodom se smatra svaka pokretna stvar koja je namijenjena za dalju upotrebu takva kakva je (u stanju u kom je nabavljena) ili nakon

popravke, osim prevoznih sredstava, umjetničkih predmeta, zbirki i starina, plemenitih metala i dragog kamenja. Plemenitim materijalima smatraju se: srebro (uključujući srebro kombinovano sa zlatom i platinom), zlato (uključujući zlato kombinovano sa platinom), platina i svi predmeti koji su izrađeni od navedenih metala (kovina), ako naknada za promet odnosnog metala ne prelazi tržišnu vrijednost. Dragim kamenjem se smatraju: dijamanti, rubini, safiri, smaragdi, bilo da su obrađeni ili neobrađeni, ako nijesu ugrađeni, odnosno nanizani.

(3) Umjetničkim predmetima smatraju se:

- 1) slike, crteži i pasteli, kolaži i slične dekorativne table, ako ih autori izrađuju ručno;
- 2) originalne gravure, otisci i litografije, ako ih je autor izadio ručno u ograničenom broju u crnobijeloj boji ili u boji jedne ili više ploča bez obzira na postupak i materijal, koji je korišćen, osim ukoliko je korišćen mehanički ili fotomehanički postupak;
- 3) originalne skulpture i kipovi od bilo kojeg materijala, ako ih izradi autor i skulpturni odlivci čija izrada je ograničena na osam kopija, ukoliko je nadzire autor ili njegov nasljednik;
- 4) tapiserije i ručno izrađeni tekstilni zidni predmeti na osnovu originalnog umjetničkog djela pod uslovom da nema više od osam kopija od svakog;
- 5) unikatni predmeti od keramike izrađeni isključivo od strane autora i sa njegovim potpisom;
- 6) slike (oslikavanja) na bakru (bakrotisci), izrađene isključivo ručno, ograničene na osam označenih kopija, na kojima je potpis autora ili studija (ateljea), osim proizvoda draguljara (dragocjenosti, nakit, zlatara i filigrana);
- 7) umjetničke fotografije, koje snimi, odnosno (otisne), natisne (naštampa) autor ili su snimljene pod njegovim nadzorom, ako su potpisane i označene brojem i ograničene na 30 kopija, u svim veličinama.

(4) Zbirkama se smatraju:

- 1) poštanske marke i vrijednosnice, prigodne kovertne prvog izdanja, natisnute, frankirane pismene pošiljke, korišćene ili nekorišćene, s tim da nijesu u optičaju, odnosno nijesu namijenjene za upotrebu;
- 2) zbirke i primjerci koje imaju zoološku, botaničku, minerološku, anatomsku, istorijsku, arheološku, paleontološku, etnografsku ili numizmatičku vrijednost (značaj).

(5) Starinama se smatraju predmeti iz carinske tarife, osim umjetničkih predmeta i zbirki koji su stari više od 100 godina.

- (6) Ako preprodavac istovremeno obračunava i plaća PDV po opštem postupku, po tom postupku mora u svom knjigovodstvu obezbijediti odvojeno iskazivanje prometa i obračunavati i plaćati PDV za svaku stavku posebno.
- (7) Preprodavac je dužan poreskom organu podnijeti prijavu za oporezivanje po posebnom postupku svakih 15 dana prije početka mjeseca u kojem namjerava otpočeti obračunavati PDV po tom postupku. PDV po posebnom postupku počinje se obračunavati prvog dana narednog mjeseca u kome je podnijeta prijava za oporezivanje po posebnom postupku. Period obračunavanja PDV čiji je način utvrđen ovim članom, ne može biti kraći od 24 mjeseca.
- (8) Preprodavac može obračunavati PDV po posebnom postupku, ako je pribavio ili stekao proizvode iz stava 1 ovog člana, od:
- 1) lica koje nije poreski obveznik;
  - 2) drugog poreskog obveznika koji, u skladu sa ovim zakonom, za taj proizvod nije imao pravo na odbitak ulaznog PDV;
  - 3) poreskog obveznika iz člana 42 stav 1 ovog zakona, ako se radi o poslovnim sredstvima;
  - 4) od drugog preprodavca.
- (9) Preprodavac koji obračunava PDV po ovom članu i po čl. 46 i 47 ovog zakona ne smije na računima koje izdaje iskazati PDV.

poreska osnovica za upotrebljavane proizvode, umjetničke predmete, zbirke i antikvitete

Član 46

- (1) Poreska osnovica kod prometa proizvoda iz člana 45 ovog zakona je ostvarena razlika između prodajne i nabavne cijene preprodavca tih proizvoda, umanjena za PDV na tu razliku.
- (2) Nabavna cijena preprodavca obuhvata cjelokupnu naknadu (u novcu, stvarima ili uslugama), uključujući sve dažbine (poreze), provizije, troškove i davanja koja je platio preprodavac licu od koga je pribavio predmetni proizvod.
- (3) Prodajna cijena preprodavca obuhvata cjelokupnu naknadu koju je ili će preprodavac primiti od kupca ili trećeg lica, uključujući subvencije neposredno povezane sa tim prometom, poreze i sva druga davanja, posredne troškove nabavke, proviziju, troškove pakovanja, prevoza i obezbjeđenja koje preprodavac zaračuna kupcu, uključujući i PDV.

(4) Ako je nabavna cijena veća od prodajne cijene proizvoda, smatra se da je poreska osnovica jednaka nuli (0).

drugi slučajevi prometa predmeta umjetničke vrijednosti, zbirki i antikviteta

Član 47

- (1) Preprodavac može obračunavati PDV na razliku nabavne i prodajne cijene i kod prometa:
- 1) predmeta umjetničke vrijednosti, zbirki i antikviteta (starina) koje sam uvozi;
  - 2) predmeta umjetničke vrijednosti koje pribavi neposredno od autora ili zakonitih nasljednika;
- (2) Period (razdoblje) obračunavanja PDV, po ovom članu, ne može biti kraći od 24 mjeseca.
- (3) Izuzetno od stava 1 ovog člana, preprodavac može obračunavati PDV po opštem postupku u slučaju pojedinačnog prometa proizvoda iz stava 1 ovog člana. U tom slučaju smije odbiti ulazni PDV koji je platio ili mu je bio zaračunat i to u poreskom periodu u kojem je obavio promet proizvoda.
- (4) Poreska osnovica na promet proizvoda iz stava 1 ovog člana je ostvarena razlika između prodajne cijene preprodavca za odnosne proizvode i nabavne cijene preprodavca za te proizvode, umanjena za PDV na tu razliku.
- (5) Nabavna cijena prilikom uvoza je iznos koji je jednak poreskoj osnovici prilikom uvoza proizvoda, uvećana za PDV, obračunat ili plaćen prilikom uvoza tog proizvoda. Nabavna cijena iz stava 1 tačka 2) ovog člana je cjelokupna naknada, uključujući sve poreze, provizije, troškove i dažbine koje je platio preprodavac licu od kojeg je pribavio te proizvode.
- (6) Prodajna cijena preprodavca obuhvata cjelokupnu naknadu koju je ili će preprodavac primiti od kupca ili trećeg lica, uključujući subvencije neposredno povezane sa tim prometom, poreze i sve druge dažbine, zavisne troškove nabavke (provizija, troškovi pakovanja, prevoza i osiguranja) koje preprodavac zaračuna kupcu, uključujući i PDV.
- (7) Ako je nabavna cijena veća od prodajne cijene predmetnog proizvoda smatra se da je poreska osnovica jednaka nuli (0).

- (8) Preprodavac koji izvrši promet proizvoda po ovom članu ne smije odbiti ulazni PDV za tako pribavljene ili uvezene proizvode.
- (9) Odredbe člana 46 st. 2. i 3. ovog zakona se primjenjuju i na promet proizvoda iz ovog člana.

promet proizvoda na licitaciji

Član 48

- (1) Poreski obveznik koji, u okviru obavljanja djelatnosti, bilo da radi u svoje ime ili u ime drugog lica u skladu sa ugovorom na osnovu kojeg se plaća provizija za kupovinu ili prodaju i koji nudi upotrebljavane proizvode, predmete umjetničke vrijednosti, zbirke ili starine (antikvitete), za prodaju na licitaciji (u daljem tekstu: licitant) u svrhu prodaje najboljem licitantu, PDV može da obračunava u skladu sa ovim članom i članom 49 ovog zakona.
- (2) Ako licitant istovremeno obračunava PDV u skladu sa opštim postupkom (pravilom) i po posebnom postupku, dužan je u svom knjigovodstvu obezbijediti odvojeno iskazivanje prometa proizvoda i obračun PDV za svaku stavku posebno.
- (3) Licitant obračunava PDV u skladu sa stavom 1 ovog člana ako nastupa u ime punomoćnika (upravnika – principala) koji je:
- 1) lice koje nije poreski obveznik;
  - 2) drugi poreski obveznik koji, u skladu sa ovim zakonom, za te proizvode nema pravo na odbitak ulaznog PDV;
  - 3) poreski obveznik iz člana 42 stav 1 ovog zakona, ako se radi o njegovim poslovnim sredstvima;
  - 4) preprodavac iz člana 45 ovog zakona;

poreska osnovica kod prometa proizvoda na licitaciji

Član 49

- (1) Poreska osnovica na promet proizvoda iz člana 48 ovog zakona je ostvarena razlika između cijene ostvarene na licitaciji i iznosa koji je platio licitant punomoćniku za izvršen promet proizvoda sa uključenim iznosom PDV, koji je licitator dužan platiti na svoju proviziju.
- (2) Iznos koji je licitant dužan platiti punomoćniku (principalu) je jednak razlici između postignute cijene proizvoda na licitaciji i iznosa provizije, koju je ili će

dobiti licitant od svog punomoćnika po ugovoru po kojem se provizija plaća od prometa.

- (3) Cijena ostvarena na licitaciji obuhvata cjelokupni iznos uključujući poreze i sva druga davanja, posredne troškove nabavke (provizija, troškovi pakovanja, prevoza i obezbjeđenja), koje kupac plaća licitantu za te proizvode.
- (4) Licitant je dužan da za svaki promet proizvoda na licitaciji izda kupcu i punomoćniku (principalu) račun. Na računu, koji izda kupcu, dužan je navesti cijenu proizvoda dostignutu na licitaciji, poreze i druga davanja, posredne troškove nabavke (provizija, troškovi pakovanja, prevoza i obezbjeđenja) koje zaračunava licitator kupcu. Na računu ne smije odvojeno biti iskazan PDV.
- (5) Licitant, na dokumentu koji izdaje punomoćniku, mora odvojeno iskazati iznos, tj. cijenu postignutu na licitaciji, umanjenu za iznos provizije koju je ili će primiti od punomoćnika.
- (6) Ako je licitant izdao račun punomoćniku (principalu), koji je poreski obveznik, smatra se kao da ga je izdao punomoćnik.
- (7) Smatra se da je punomoćnik (principal) obavio promet u trenutku prodaje proizvoda licitantu na licitaciji.

XIV POVRAĆAJ PDV

povraćaj ulaznog PDV

Član 50

- (1) Ako je iznos poreske obaveze (izlazni porez) u poreskom periodu manji od iznosa ulaznog PDV, koji poreski obveznik može odbiti u istom poreskom periodu, razlika mu se priznaje kao poreski kredit za naredni poreski period, odnosno na zahtjev vraća se **u roku od 60 dana od dana podnošenja prijave za obračun PDV.**
- (2) Poreskom obvezniku koji pretežno izvozi proizvode i poreskom obvezniku koji u više od tri uzastopna obračuna PDV iskazuje višak ulaznog PDV, razlika PDV se može vratiti **u roku od 30 dana od dana podnošenja prijave za obračun PDV.**
- (3) Ukoliko je poreskom obvezniku istekao rok za plaćanje drugih poreza, razlika po osnovu PDV mu se umanjuje za iznos poreskog duga.

- (4) Bliže uslove i način povraćaja ulaznog PDV iz ovog člana donosi **Ministarstvo finansija.**

povraćaj PDV poreskim obveznicima koji nemaju sjedište u Crnoj Gori

Član 51

- (1) Poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori ima pravo na povraćaj ulaznog PDV koji mu je zaračunat na osnovu obavljenog prometa proizvoda, odnosno usluga od strane poreskih obveznika u Crnoj Gori ili mu je zaračunat prilikom uvoza proizvoda u Crnu Goru, pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom.
- (2) Poreski obveznik iz stava 1 ovog člana ima pravo na povraćaj ulaznog PDV, ako:
- 1) je proizvod nabavljen, odnosno uvezen, a usluge izvršene u svrhu obavljanja djelatnosti koju u inostranstvu obavlja pod uslovima pod kojima bi za tu djelatnost, ukoliko bi se obavljala u Crnoj Gori, bilo priznato pravo na odbitak ulaznog PDV;
  - 2) u periodu za koji mu je priznato pravo na povraćaj ulaznog PDV ne izvrši promet proizvoda, odnosno usluga koji se smatra prometom izvršenim u Crnoj Gori, osim:
    - a) usluga prilikom uvoza proizvoda u vezi sa članom 22 stav 2 tačka 2) ovog zakona; usluga pri izvozu u skladu sa članom 25 ovog zakona i usluga uvoza u skladu sa članom 30 ovog zakona;
    - b) usluga na koje PDV mora biti plaćen od strane lica kojem je usluga izvršena.
- (3) Poreski obveznik ima pravo na povraćaj ulaznog PDV u obračunskom periodu, na osnovu zahtjeva koji podnosi nadležnom organu.
- (4) Bliže uslove koje mora ispunjavati poreski obveznik radi priznavanja prava na povraćaj ulaznog PDV, rokove za podnošenje zahtjeva za povraćaj, period na koji se odnosi zahtjev, minimalni iznos na koji zahtjev može da glasi i postupak vraćanja poreza, uključujući i rok povraćaja propisuje **Ministarstvo finansija.**

povraćaj PDV u putničkom prometu

Član 52

- (1) Kupac – fizičko lice koje u Crnoj Gori nema stalno ni privremeno prebivalište ima pravo na povraćaj PDV za proizvode koje nabavi u Crnoj Gori i koje iznese iz Crne Gore.
- (2) Pravo na povraćaj iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na mineralna ulja, alkohol i alkoholna pića i na duvanske proizvode.
- (3) Bliže propise o uslovima i načinu povraćaja poreza, minimalnoj vrijednosti nabavke, za koju lice iz stava 1 ovog člana ima pravo na povraćaj PDV, sadržini zahtjeva za povraćaj i obavezi prodavca prilikom povraćaja PDV i obračuna njegove poreske obaveze donosi **Ministarstvo finansija**.

XV KNJIGOVODSTVO PORESKOG OBVEZNIKA I ČUVANJE DOKUMENTACIJE

knjigovodstvo poreskog obveznika

Član 53

- (1) Poreski obveznik je dužan da u svom knjigovodstvu obezbijedi sve podatke potrebne za pravilno i pravovremeno obračunavanje i plaćanje PDV, a naročito o:
  - 1) ukupnoj vrijednosti obavljenog prometa proizvoda, odnosno usluga; vrijednosti prometa proizvoda, odnosno usluga po **propisanim stopama (opštoj i sniženoj)**; vrijednosti obavljenog prometa za koji je propisana nulta stopa; vrijednost obavljenog prometa proizvoda, odnosno usluga za koje je propisano oslobođenje PDV;
  - 2) obračunatom PDV po izdatim računima za obavljen promet proizvoda, odnosno usluga;
  - 3) ukupnoj vrijednosti nabavljenih proizvoda, odnosno usluga; vrijednosti nabavljenih proizvoda, odnosno usluga sa zaračunatim PDV po propisanim stopama; vrijednosti nabavljenih proizvoda, odnosno usluga sa zaračunatim PDV po nultoj stopi; vrijednosti nabavljenih proizvoda, odnosno usluga oslobođenih od PDV;

- 4) obračunatom PDV na računima za primljene proizvode i usluge **po propisanim stopama** (ulazni PDV);
  - 5) obavezi plaćanja i o plaćanju PDV;
  - 6) potraživanjima po osnovu povraćaja ulaznog PDV i njegovoj isplati, odnosno prenosu za plaćanje u naredni poreski period;
- (2) Podatke iz stava 1 tač. 1) do 5) ovog člana, poreski obveznik je dužan iskazati zaporeski period u kome se plaća PDV.
  - (3) Poreski obveznik koji vodi zalihe proizvoda po prodajnim cijenama sa uračunatim porezom dužan je, pored podataka iz stava 1 ovog člana, iskazati i podatke o PDV.
  - (4) Poreski obveznik je dužan, radi obezbjedjivanja podataka o izdatim i primljenim računima, voditi knjigu izdatih i knjigu primljenih računa.
  - (5) Poreski obveznik koji uvozi proizvode dužan je da vodi posebnu evidenciju o ulaznom PDV plaćenom prilikom uvoza proizvoda.
  - (6) Sadržaj knjige primljenih i knjige izdatih računa propisuje **Ministarstvo finansija**.

čuvanje dokumentacije

Član 54

- (1) Poreski obveznik je dužan čuvati svu primljenu i izdatu dokumentaciju, a naročito: primljene i izdate račune, dokumenta o ispravkama računa, dokumenta o obavljenom uvozu i izvozu, finansijsku dokumentaciju, dokumenta na osnovu kojih je ostvario oslobodjenje od PDV, obračune PDV i sve druge knjigovodstvene isprave koje se odnose na promet proizvoda i usluga, odnosno na uvoz proizvoda i značajne su za obračunavanje i plaćanje PDV, najmanje 5 godina po isteku godine na koju se te isprave odnose.
- (2) Izuzetno od odredbe stava 1 ovog člana, dokumentacija koja se odnosi na oporezivanje nepokretnosti, čuva se najmanje 20 godina po isteku godine na koju se ta dokumentacija odnosi.
- (3) Lica iz člana 42 stava 1 ovog zakona dužna su, u periodu iz stava 1 ovog člana, čuvati sva dokumenta koja su im izdata u vezi sa prometom proizvoda, odnosno usluga koji im je obavljen, kao i o uvozu proizvoda.

XVI REGISTRACIJA PORESKIH OBVEZNIKA

registracija za PDV

Član 55

- (1) Poreski obveznik je dužan da obavijesti poreski organ o početku, izmjeni i prestanku obavljanja djelatnosti za koju je obavezan da obračunava i plaća PDV, ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Poreski organ će svakom licu iz stava 1 ovog člana izdati rješenje o upisu u poreski registar za PDV.
- (3) Lice koje po prvi put postaje, odnosno može postati poreski obveznik, dužno je poreskom organu podnijeti prijavu za registraciju najkasnije do 20. dana kalendarskog mjeseca, koji slijedi mjesec u kojem je izvršilo, odnosno postoji vjerovatnoća da će izvršiti promet proizvoda, odnosno usluga u visini koja prelazi iznos iz člana 42 stav 1 ovog zakona. Svojstvo poreskog obveznika se stiče danom koji poreski organ utvrdi u rješenju o registraciji za PDV koje izdaje u roku od 15 dana od prijema prijave.
- (4) Svako lice koje raspolaže proizvodima, za koje se po ovom zakonu smatra da promet tih proizvoda obavlja poreski obveznik u okviru obavljanja djelatnosti, dužno je poreskom organu podnijeti prijavu za registraciju u roku od 15 dana od dana sticanja prava raspolaganja proizvodima.
- (5) Ako lice iz st. 3 i 4 ovog člana ne podnese prijavu za registraciju u propisanom roku, poreski organ će izvršiti registraciju po službenoj dužnosti.**
- (6) Poreski organ uspostavlja i vodi registar lica koja su ili postoji mogućnost (vjerovatnoća) da budu poreski obveznici po ovom zakonu, odnosno lica koja raspolažu proizvodima za koje se po ovom zakonu smatra da vrše oporezivi promet.
- (7) Oblik i sadržinu prijave za registraciju za PDV propisuje **Ministarstvo finansija.**

prestanak registracije

Član 56

- (1) Poreskom obvezniku koji za posljednjih 12 mjeseci, odnosno u posljednjoj kalendarskoj godini ne ostvari promet u visini određenoj članom 42 stav 1 ovog zakona poreski organ može, na njegov zahtjev, izdati rješenje o prestanku registracije za PDV.
- (2) Ako poreski obveznik prestane obavljati djelatnost, poreski organ odlučuje o prestanku registracije za PDV po službenoj dužnosti.
- (3) Poreski obveznik je dužan, prije prestanka registracije, obračunati i platiti PDV na sve pribavljene proizvode do dana odjave i popisati zalihe proizvoda. Poreski obveznik je dužan na zalihe proizvoda namijenjene za ličnu upotrebu obračunati PDV.
- (4) Poreski organ izdaje rješenje o prestanku registracije nakon podmirivanja poreskih obaveza iz stava 3 ovog člana.

XVII KONTROLA OBRAČUNAVANJA I PLAĆANJA PDV

Član 57

- (1) Kontrolu obračunavanja i plaćanja PDV vrši poreski organ, u skladu sa zakonom kojim je uređen poreski postupak.
- (2) Ukoliko poreski obveznik ne podnese obračun PDV ili podnese u nepotpunom obliku ili ako poreski organ utvrdi da poreska obaveza nije pravilno obračunata, kao i u pogledu zateznih kamata, pravnih sredstava i svih pitanja postupka i nadležnosti poreskog organa koja nijesu uređena ovim zakonom, primjenjuje se zakon kojim je uređen poreski postupak;
- (3) Kontrolu obračunavanja i plaćanja PDV prilikom uvoza proizvoda vrši carinski organ, u skladu sa carinskim propisima kao da je PDV uvozna dažbina.

XVIII KAZNENE ODREDBE

poreski prekršaj

Član 58

- (1) Novčanom kaznom od **desetostrukog** do stostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice, odnosno preduzetnik:
- 1) ako kupcu proizvoda, odnosno naručiocu usluge ne uruči račun (član 32 stav 4);
  - (2) ako ne podnese **ili** u propisanom roku ne podnese obračun PDV (član 35);
  - 3) ako nepravovremeno podnese prijavu za oporezivanje po posebnom postupku (član 45 stav 7);
  - 4) ako ne obavijesti poreski organ o početku, izmjeni ili prestanku obavljanja djelatnosti (član 55 stav 1);
  - 5) ako prijavu za registraciju ne podnese u propisanom roku (član 55 stav 3);
  - 6) ako na dan 31. mart 2003. godine ne izvrši popis neplaćenih računa i ne podnese ga poreskom organu u propisanom roku (član 66);
  - 7) ako na dan 31. mart 2003. godine ne popiše proizvode na zalihamu (član 67 st. 1 i 2);
  - 8) ako na dan 31. mart 2003. godine ne popiše zalihe proizvoda u kojima je sadržan porez na promet i ne dostavi popisne liste nadležnom poreskom organu u propisanom roku (član 68);
  - 9) ako na svakom prodajnom mjestu vidno ne istakne obavještenje o obavezi izdavanja i uzimanja računa (član 32 stav 7);
  - 10) ako ne iskaže gotovinski promet preko poreske registar kase (član 32 stav 8).
- (2) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od petostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

poreski prekršaj

Član 59

- (1) Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do tristastrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice, odnosno preduzetnik:

- 1) ako PDV ne obračunava u trenutku nastanka obaveze u skladu sa članom 18 ovog zakona;
- 2) ako PDV ne obračunava od osnovice u skladu sa članom 20 ovog zakona;
- 3) ako ne izda račun i ne zadrži kopije računa (član 31 stav 1);
- 4) ako ne iskaže na računu propisane podatke (čl. 32 st. 1, 3, i 4);
- 5) ako ne obračuna ili nepravilno obračuna PDV (član 34);
- 5a) ako u propisanom roku ne uplati PDV (član 36);**
- 6) ako nepravilno obračuna iznos ulaznog PDV (čl. 37, 38, 39, 40 i 41);
- 7) ako obračunava i na računima iskazuje PDV i odbija ulazni PDV suprotno odredbi člana 42 ovog zakona;
- 8) ako kod nabavke imovine ne izvrši ispravku ulaznog PDV za nepokretnost (čl.7 i 39);**
- 9) ako kao preprodavac korišćenih (polovnih) proizvoda, umjetničkih predmeta zbirki i starina (antikviteta), ne obračuna PDV u skladu sa čl. 45, 46 i 47 ovog zakona;
- 10) ako kao licitator (licitant) ne obračunava PDV u skladu sa čl. 48 i 49 ovog zakona;
- 11) ako u računu iskazuje PDV (član 45 stav 9 i član 49 stav 4);
- 12) ako u računu ne navede cijenu ostvarenu (dostignutu) na licitaciji, poreze i druge dažbine i **posredne** troškove nabavke (član 49 stav 4);
- 13) ako na dokumentu ne navede odvojeno cijenu dostignutu na licitaciji, umanjenju za iznos provizije (član 49 stav 5);
- 14) ako u svom knjigovodstvu ne obezbijedi (iskaže) podatke iz člana 53 ovog zakona, odnosno ne iskaže ih za propisano razdoblje (period);
- 15) ako ne vodi knjige primljenih i izdatih računa i druge evidencije (član 53 stav 4 i 5);
- 16) ako ne čuva poslovne knjige i drugu dokumentaciju u propisanom roku (član 54);
- 17) ako ne **obračuna, nepravilno obračuna ili** ne uplati PDV u skladu sa članom 56 stavom 3 ovog zakona;
- 18) ako ne uplati porez na promet na način i u propisanim rokovima (član 65);

(2) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Zaštitna mjera

Član 60

Za prekršaje iz člana 59 stav 1 tač. 5) i 6) ovog zakona, pravnom licu, odnosno preduzetniku, pored novčane kazne, može se izreći i zaštitna mjera zabrane vršenja djelatnosti u trajanju od jednog do tri mjeseca.

XIX POSEBNE ODREDBE

shodna primjena propisa

Član 61

Na razvrstavanje proizvoda po ovom zakonu primjenjuju se propisi o carinskoj tarifi, a na razvrstavanje (klasifikaciju) djelatnosti propisi o klasifikaciji djelatnosti.

Član 62

Na odnose koji nijesu posebno uređeni ovim zakonom (žalbeni postupak, postupak prinudne naplate, kamate i dr.) shodno se primjenjuje zakon kojim je uređen poreski postupak.

Član 63

Zakonom o budžetu, stopa PDV utvrđena ovim zakonom može se uvećavati i smanjivati do 15%.

propisi za izvršavanje ovog zakona

Član 64

Bliži propis o načinu obračunavanja i plaćanja i ostvarivanju prava na oslobođenje od plaćanja PDV donosi **Ministarstvo finansija**.

XX PRELAZNE ODREDBE

sastavljanje konačnog obračuna poreza na promet proizvoda, odnosno usluga

Član 65

- (1) Poreski obveznici na osnovu Zakona o porezu na promet ("Službeni list RCG", br:4/94, 13/94, 42/94, 13/96, 45/98 i 55/2000) za period 1. januar – 31. mart 2003. godine sastavljaju završni obračun poreza na promet proizvoda i usluga i podnose ga nadležnom poreskom organu do 30.aprila 2003. godine.
- (2) Porez na promet proizvoda, odnosno usluga za koje je nastala obaveza obračunavanja do 31. marta 2003. godine, plaća se u rokovima i na način utvrđen zakonom iz stava 1 ovog člana.

popis izdatih nenaplaćenih računa

Član 66

Poreski obveznici, na osnovu Zakona o porezu na promet ("Službeni list RCG", br: 4/94, 13/94, 42/94, 13/96, 45/98 i 55/2000), dužni su na dan 31. mart 2003. godine izvršiti popis izdatih nenaplaćenih računa i izvršenih predplata (avansa), u kojima je sadržan porez na promet proizvoda, odnosno usluga i podnijeti ga nadležnom poreskom organu prilikom podnošenja konačnog obračuna poreza na promet za period januar – mart 2003. godine.

popis proizvoda u trgovini

Član 67

- (1) Poreski obveznici na osnovu Zakona o porezu na promet ("Službeni list RCG", br:4/94, 13/94, 42/94, 13/96, 45/98 i 55/2000) koji obavljaju djelatnost trgovine dužni su na dan 31. mart 2003. godine izvršiti popis proizvoda na zalihama koje vode po prodajnim cijenama sa uračunatim porezom na promet proizvoda i usluga i stornirati obračunati porez na promet na zalihama.
- (2) Obveznici iz stava 1 ovog člana za proizvode iz tog stava utvrđuju prodajne cijene bez poreza na promet i na tako utvrđene cijene obračunavaju PDV po odredbama ovog zakona. Ukoliko tom prilikom dođe do povećanja maloprodajnih cijena obveznici su dužni da popisne liste zaliha i maloprodajnih cijena podnesu poreskom organu do 30.aprila 2003. godine.

- (3) Obveznici iz stava 2 ovog člana koji nijesu obveznici PDV podnose obračun poreza na promet po odredbama zakona iz stava 1 ovog člana do 30. aprila 2003. godine, kada i vrše plaćanje poreske obaveze.
- (4) Nadzor nad promjenom maloprodajnih cijena iz ovog člana vrši tržišna inspekcija.

popis određenih proizvoda u trgovini i ugostiteljstvu

Član 68

- (1) Izuzetno od odredbe člana 67 ovog zakona, poreski obveznici na osnovu Zakona o porezu na promet ("Službeni list RCG", br: 4/94, 13/94, 42/94, 13/96, 45/98 i 55/2000) koji obavljaju trgovinsku i ugostiteljsku djelatnost, a koji su obveznici PDV, dužni su na dan 31. mart 2003. godine izvršiti popis proizvoda na zalihama u kojima je sadržan porez na promet i popisne liste sa iskazanim porezom na promet dostaviti nadležnom poreskom organu najkasnije do 30. aprila 2003. godine.
- (2) Porez na promet iskazan u zalihama iz stava 1 ovog člana, smatra se ulaznim PDV po ovom zakonu i obveznici PDV imaju pravo na odbitak tog poreza srazmjerno izvršenom prometu, stim što po toj osnovi nemaju pravo na povraćaj PDV.

prijava za registraciju za PDV

Član 69

- (1) Lica iz člana 13 ovog zakona stiču svojstvo poreskog obveznika po odredbama ovog zakona ako su u 2001. godini ostvarila promet veći od 18. 000 Eura.
- (2) Lica iz stava 1 ovog člana dužna su najkasnije do 30. septembra 2002. godine poreskom organu podnijeti prijavu za registraciju za plaćanje PDV.
- (3) Poreski organ, licima iz stava 2 ovog člana, izdaje potvrdu o registraciji najkasnije do 30. oktobra 2002. godine.

odložena primjena

Član 70

Izuzetno od člana 2 ovog zakona, za 2002. godinu, dio prihoda od PDV može se usmjeriti budžetskom korisniku, a kojem su prije stupanja na snagu ovog zakona neposredno usmjeravani prihodi od poreza na promet, a na osnovu posebnog programa Vlade.

Član 71

- (1) Izuzetno od člana 38 ovog zakona, do 31. decembra 2002. godine odbitni udio ulaznog PDV se utvrđuje na osnovu stvarnih podataka o izvršenom prometu proizvoda, odnosno usluga na koje se obračunava i plaća PDV.
- (2) Odredbe člana 40 ovog zakona ne primjenjuju se na proizvode na zalihama koji su nabavljeni prije 1. aprila 2003. godine.

XXI ZAVRŠNE ODREDBE

prestanak važnosti propisa

Član 72

Danom primjene ovog zakona prestaje da važi:

- (1) Zakon o porezu na promet ("Službeni list RCG", br. 4/94, 13/94, 42/94, 13/96, 45/98 i 55/2000) i propisi doneseni na osnovu ovog zakona.
- (2) Odredbe člana 9 stav 1 tačka 3. Zakona o sistemu javnih prihoda («Službeni list RCG», br. 30/93, 3/94, 42/94, 13/96 i 45/98).

stupanje na snagu zakona

Član 73

Ovaj zakon stupa na snagu 1. januara 2002. godine, a primjenjivaće se od 1. aprila 2003. godine.

**Odredbe Zakona o
izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost
("Službeni list RCG", br. 76/05) koje nijesu ušle u
prečišćen tekst Zakona**

Član 29

- (1) Pravna i fizička lica koja se bave djelatnošću trgovine i ugostiteljstva dužna su da na dan primjene ovog zakona izvrše popis zaliha proizvoda koji su bili oslobođeni od plaćanja PDV na osnovu Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", broj: 65/01, 38/02, 72/02 i 21/03).**
- (2) Lica iz stava 1 ovog člana dužna su da na dan primjene ovog zakona izvrše popis primljenih i datih avansa za proizvode koji su bili oslobođeni plaćanja PDV, a po ovom zakonu se oporezuju po sniženoj, odnosno nultoj stopi.**
- (3) Lica iz st. 1 i 2 ovog člana dužna su da popis zaliha, odnosno avansa dostave poreskom organu do 20. januara 2006.godine.**

Član 30

Lica koja su za poslednjih 12 mjeseci ostvarila promet koji je oslobođen plaćanja PDV u iznosu većem od 18.000 €, a koji se po ovom zakonu oporezuje, dužna su da nadležnom poreskom organu podnesu prijavu za registraciju za plaćanje PDV, najkasnije do 20. januara 2006.godine.

:

Član 31

Izuzetno, do 1. januara 2007.godine na promet i uvoz udžbenika, knjiga, monografskih i serijskih publikacija, PDV se obračunava i plaća u visini od 50% propisane stope iz člana 13 ovog zakona.

Član 32

Novčanom kaznom od desetstrukog do dvjeststrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniče se za prekršaj pravno lice, odnosno preduzetnik:

- 1) ako ne izvrši popis zaliha proizvoda, odnosno avansa (član 29 st. 1 i 2);**
- 2) ako u propisanom roku poreskom organu ne dostavi popis zaliha proizvoda, odnosno avansa (član 29 stav 3);**
- 3) ako u propisanom roku ne podnese prijavu za registraciju (član 30).**

Član 33

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u «Službenom listu Republike Crne Gore», a primjenjivaće se od 1. januara 2006. godine.